



## REDOVISNINGSRÅDET

### UTTALANDE FRÅN REDOVISNINGSRÅDETS AKUTGRUPP DECEMBER 2002

#### **URA 4 I UPPLYSNINGAR OM AKTIERELATERADE ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA**

*Enligt punkt 9 i RR 22, Utformning av finansiella rapporter får ett företags finansiella rapporter inte beskrivas vara i överensstämmelse med Redovisningsrådets rekommendationer om de inte uppfyller samtliga krav i alla tillämpliga rekommendationer och tillämpliga uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp. Akutgruppens uttalanden behöver, i likhet med Redovisningsrådets rekommendationer, inte tillämpas på oväsentliga poster.*

#### **BAKGRUND**

1. RR 29, Ersättningar till anställda<sup>1)</sup>, baserad på IAS 19, "Employee Benefits", skall tillämpas från och med den 1 januari 2004. I rekommendationen anges bl. a. vilka upplysningar som skall lämnas av företag angående aktierelaterade ersättningar till anställda.
2. RR 29 innehåller inga regler för redovisning av aktierelaterade ersättningar till anställda. IASB har emellertid den 7 november 2002 publicerat ett utkast till rekommendation: "Share-Based Payment", i vilket IASB föreslår att aktierelaterade ersättningar till anställda skall värderas till verkligt värde och att ersättningarna skall redovisas som kostnad i resultaträkningen. I USA gav "Financial Accounting Standards Board" (FASB) 1995 ut en rekommendation, FAS 123 Accounting for Stock-Based Compensation. Av denna framgår att i de fall optionsprogram inte redovisas till verkligt värde i resultaträkningen, skall upplysning lämnas om periodens nettoresultat och resultat per aktie som om optionsprogrammet redovisats till verkligt värde.
3. RR 27, Finansiella Instrument: Upplysningar och klassificering, skall tillämpas från och med den 1 januari 2003. Av punkterna 38ff samt 86ff i RR 27 framgår att företag skall lämna upplysningar om dels sina mål och policies för att kontrollera finansiella risker, inklusive policies för säkring av betalningar/värdeförändringar för vilka säkringsredovisning tillämpas, dels information som gör det möjligt att förstå innebörden och effekterna av vidtagna åtgärder.

#### **BEDÖMNING**

4. Företag som utfäst aktierelaterade ersättningar till anställda skall lämna nedanstående upplysningar.
  - a) Karaktären av och villkoren för aktierelaterade planer,<sup>2)</sup> t.ex. optionsprogram (inklusive eventuella villkor för oantastbarhet).
  - b) Företagets redovisningsprincip för aktierelaterade planer.

---

1) RR 29, Ersättningar till anställda kommer att publiceras under december månad.

2) Aktierelaterade planer (equity compensation plans) är formella eller informella arrangemang enligt vilka företaget lämnar aktierelaterade ersättningar till en eller flera anställda.

- c) De belopp avseende aktierelaterade planer som redovisats i resultaträkningen och balansräkningen.
- d) Antal och villkor (inklusive, i förekommande fall, utdelning och rösträttsandel, konverteringsrätt, lösendag, lösenpris och förfallodag) beträffande företagets egna egetkapitalinstrument som innehas av aktierelaterade planer (och, när det gäller aktieoptioner, av anställda) i början och slutet av perioden. Företaget skall ange i vilken omfattning de anställdas rätt till dessa instrument är oantastbar i början och slutet av perioden.
- e) Antal och villkor (inkluderande, i förekommande fall, utdelning och rösträtt, konverteringsrätt, lösendag, lösenpris och förfallodag) beträffande egetkapitalinstrument som emitterats av företaget till aktierelaterade planer eller till anställda (eller som beträffande företagets egna egetkapitalinstrument tilldelats anställda från aktierelaterade planer) under perioden samt det verkliga värdet av eventuella vederlag som företaget erhållit under perioden från dylika planer eller från de anställda.
- f) Antal, lösendag och lösenpriser för aktieoptioner som lösts under perioden enligt aktierelaterade planer.
- g) Antal aktieoptioner vilka innehades av aktierelaterade planer eller av anställda enligt sådana planer och som förfallit under perioden.
- h) Belopp och huvudsakliga villkor för eventuella lån eller garantier som beviljats av det rapporterande företaget till aktierelaterade planer eller på dessa planers vägnar.
- i) Det verkliga värdet i början och slutet av perioden för de av företagets egna egetkapitalinstrument (förutom aktieoptioner) som innehas av aktierelaterade planer.
- j) Det verkliga värdet vid emissionstidpunkten av företagets egna egetkapitalinstrument (förutom aktieoptioner) som under perioden emitterats av företaget till aktierelaterade planer eller till anställda, eller av dylika planer till anställda.

Om det inte är genomförbart att fastställa det verkliga värdet på egetkapitalinstrumenten (förutom aktieoptioner) skall upplysning lämnas om detta förhållande.

5. En redogörelse skall lämnas för åtgärder som vidtagits för att säkra betalningar/värdeförändringar som aktierelaterade ersättningar till anställda kan ge upphov till. En redogörelse skall också lämnas för mål och policier för säkring av sådana framtida betalningar/värdeförändringar för vilka säkringsredovisning tillämpas. Vidare skall information lämnas som möjliggör för användarna av de finansiella rapporterna att förstå innebörden och effekterna av vidtagna åtgärder. Akutgruppens bedömning är att vad som återges i punkt 9 nedan bör vara vägledande för hur upplysningar om säkringar och säkringsredovisning utformas.
6. Företag som träffat avtal om aktierelaterade ersättningar till anställda bör lämna upplysning om:
  - a) Verkligt värde på de aktierelaterade ersättningar som utfärdats under året samt
  - b) hur det verkliga värdet beräknats.

## ÖVERVÄGANDEN

7. De upplysningar som skall lämnas enligt punkt 4 ovan är hämtade från RR 29, Ersättningar till anställda, p. 152-153. De är avsedda att göra det möjligt för användarna av finansiella rapporter att bedöma vilken inverkan aktierelaterade ersättningar till anställda har på ett företags finansiella ställning, resultat och kassaflöde. RR 29 skall tillämpas från och med 2004. Akutgruppens bedömning är att dessa upplysningar är så angelägna att punkterna 152-153 skall tillämpas omedelbart.
8. Det är vanligt att företag anger att de vidtagit åtgärder för att säkra de betalningar/värdeförändringar som aktierelaterade ersättningar kan ge upphov till. Av upplysningarna framgår dock inte alltid vilka åtgärder som vidtagits eller hur redovisningen sker. RR 27, Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering, anger i punkterna 38ff att företag skall redogöra för sina mål och policies för säkringsredovisning. Vidare framgår av punkterna 86ff att företag som säkrar förväntade framtida transaktioner skall lämna upplysningar som gör det möjligt för läsarna av de finansiella rapporterna att förstå innebörden och effekterna av vidtagna åtgärder. Den bedömning som Akutgruppen gjort är att också dessa upplysningar är så angelägna att de skall tillämpas omedelbart.
9. De upplysningar som skall lämnas enligt RR 27 avser transaktioner för vilka säkringsredovisning tillämpas. RR 27 anger inte vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att en transaktion, vilken företaget ingått för att säkra en framtida betalning/värdeförändring, skall redovisas som en säkring. Sådana förutsättningar återfinns i IAS 39, Financial Instruments: Recognition and Measurement, punkt 142. Enligt IAS 39 krävs för att en transaktion skall säkringsredovisas bland annat följande:
  - att när säkringen ingås skall finnas en skriftlig dokumentation som anger dels sambandet mellan den post som är utsatt för risk och säkringsinstrumentet, dels målet för företagets riskhantering och avsikten med säkringen. Dokumentationen skall omfatta en identifiering av säkringsinstrumentet, den post eller transaktion som skall säkras, vilken typ av risk som säkras och hur företaget avser att följa upp att förändringar i säkringsinstrumentets verkliga värde balanserar förändringar i den säkrade postens verkliga värde eller den säkrade transaktionens kassaflöden med avseende på den risk som säkrats samt att
  - säkringen kan förväntas vara mycket effektiv vad gäller att balansera förändringar i verkligt värde eller kassaflöden i enlighet med den ursprungligen dokumenterade strategin bakom den specifika säkringen. En säkring anses normalt vara mycket effektiv om, när säkringen ingås och under hela dess löptid, företaget kan förvänta att förändringar i det verkliga värdet av den säkrade tillgången eller den säkrade transaktionens kassaflöden så gott som fullständigt balanseras av förändringar av säkringsinstrumentets verkliga värde eller kassaflöden. Med så gott som fullständigt avses att utfallet ligger inom ett intervall på 80 till 125 procent.
10. Syftet bakom de upplysningar som skall lämnas enligt punkt 4 ovan, är att ge användarna av finansiella rapporter möjlighet att bedöma vilken inverkan aktierelaterade ersättningar till anställda har på ett företags finansiella ställning, resultat och kassaflöde. En av de viktigaste uppgifterna är det beräknade värdet av ersättningarna. De upplysningar som lämnas i enlighet med punkt 4 möjliggör en sådan beräkning. Eftersom beräkningarna är komplicerade är det dock Akutgruppens bedömning att användarnas förståelse för hur de aktierelaterade ersättningarna påverkar ett företag, väsentligt skulle förbättras om en uppgift om det beräknade värdet lämnas.
11. Av punkt 2 ovan framgår att RR 29, Ersättningar till anställda, inte innehåller några regler för redovisning av aktierelaterade ersättningar till anställda. Några sådana regler återfinns ej heller i IAS 19, Employee Benefits. Efter att IAS 19 trädde i kraft har emellertid intresset för

en öppen redovisning av det verkliga värdet på aktierelaterade ersättningar till anställda ökat. Ett uttryck för detta är det utkast till rekommendation om redovisning av Share-Based Payments som IASB gett ut. Som framgår av punkt 2 ovan skall amerikanska företag, i enlighet med FAS 123, lämna upplysning om periodens nettoresultat och resultat per aktie som om optionsprogrammet redovisats till verkligt värde. Akutgruppens bedömning är att det i avvaktan på en rekommendation från IASB saknas anledning att gå längre än att ange att de företag som ingått avtal med anställda om aktierelaterade ersättningar, bör lämna upplysning om det verkliga värdet på sådana planer men utan att föreskriva hur dessa upplysningar skall utformas. Vägledning för hur det verkliga värdet kan beräknas återfinns i utkastet från IASB.

